

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

تخت

دفتر نشر و مکتوبخانه - اصفهان
شماره ۱۳۹۶

سید محمد سی طباطبائی پور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انتخاب

نویسنده:

سید مهدی طباطبایی

ناشر چاپی:

نقش نگین

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	انتخاب
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۱	فهرست
۱۵	مقدمه
۱۹	۱. ضرورت حکومت
۱۹	۲. ضرورت حکومت دینی
۳۰	۳. آسیبهایی که حکومت دینی را تهدید میکند
۳۰	اشاره
۳۰	اما آسیبها چیست؟
۳۰	اشاره
۳۱	۱. ناکارآمدی سیاسی
۳۲	۲. آسیبهای مدیریت منابع انسانی
۳۶	۴. معیار انتخاب کارگزاران در حکومت دینی
۳۶	۱. با تقوا باشد؛
۳۶	۲. امانت دار باشد؛
۳۶	۳. عقلانیت و خردورزی داشته باشد؛
۳۷	۴. کارآیی و توانمندی داشته باشد؛
۳۷	۵. دارای تخصص و تعهد باشد؛
۳۸	۶. پاکدامن باشد؛
۳۸	۷. آگاه به مسائل سیاسی و مدیریتی باشد؛ (والعلم بالسیاسة)
۳۸	۸. با تجربه و کارآزموده باشد؛ (والصق بذوی التجربة)
۳۸	۹. اندیشمند و خردگرا باشد؛ (و العقول)

۱۰. از خانواده‌های اصیل دیندار و پاکدامن باشد؛ (من اهل البيوتات الصالحه) ۳۹
۱۱. دنبال مطامع مادی و زر اندوزی نباشد؛ (و اقل من المطامع اشرفا) ۳۹
۱۲. دارای حسن سابقه باشد؛ (و القدم فی الاسلام المتقدمه) ۴۰
۱۳. مجموعه کارگزاران (وی) منسجم و هماهنگ باشند؛ ۴۰
۱۴. طمع در اموال بیت المال نداشته باشد؛ ۴۰
۱۵. علاقه مندی و دل بستگی به دنیا نداشته باشد؛ ۴۱
۱۶. در مقابل فاسدان و زیاده خواهان قاطع باشد؛ ۴۲
۱۷. دارای قدرت نظارت بر اعمال و رفتار زیردستان باشد؛ ۴۲
۱۸. قاطعیت در اجرای احکام الهی و قوانین مصوب داشته باشد؛ ۴۳
۱۹. در برخورد با جاسوسان و نفوذیهای دشمن قاطع باشد؛ ۴۴
۲۰. در تشخیص اولویتهای سیاسی و اجرایی بینش داشته باشد؛ ۴۴
- منابع ۴۶
- درباره مرکز ۴۷

سرشناسه: طباطبایی پور، سید مهدی، 1330 -

عنوان و نام پدیدآور: انتخاب [کتاب] / سید مهدی طباطبایی پور؛ [برای] دفتر نشر معارف نهج البلاغه - اصفهان.

مشخصات نشر: اصفهان: نقش نگین، 1396.

مشخصات ظاهری: 40 ص.؛ 9/5 × 21 س م.

ISBN: 978-600-329-168-3

وضعیت فهرست نویسی: فاپا

یادداشت: کتابنامه: ص 40؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: حکومت دینی

موضوع: (Polity (Religion)

موضوع: اسلام و دولت

موضوع: Islam and state

موضوع: انتخابات -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع: Elections -- Religious aspects -- Islam

شناسه افزوده: دفتر نشر معارف نهج البلاغه اصفهان

رده بندی کنگره: BP231/ط22الف 8 1396

رده بندی دیویی: 297/4832

شماره کتابشناسی ملی: 4663152

ص: 1

انتخاب

سید مهدی طباطبایی پور دفتر نشر معارف نهج البلاغه - اصفهان

ناشر: نقش نگین / مدیر تولید مهدی نقش

صفحه آراء: مهدی نحوی / طرح جلد: رسول مهدی جبار

نوبت چاپ: اول 1396 / شمارگان: 3000 نسخه

چاپخانه: حافظ 2 / صحافی سپاهان

شابک: 978-600-329-168-3

قیمت 3500 تومان

مرکز بخشی

اصفهان / خیابان حکیم / ساختمان دقیق / پلاک 116

تلفن: 61 - 32236260 شماره: 32204933

Email:Info@naghshnegin.com

www.naghshnegin.com

ص: 2

انتخاب

دفتر نشر معارف بنج البلاغه - اصفهان

بهار 1396

سید مهدی طباطبایی پور

ص: 3

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 4

مقدمه ... 9

1. ضرورت حکومت ... 13

2. ضرورت حکومت دینی ... 13

3. آسیبهایی که حکومت دینی را تهدید میکند ... 24

اما آسیبها چیست؟ ... 24

1. ناکارآمدی سیاسی ... 25

2. آسیبهای مدیریت منابع انسانی ... 26

4. معیار انتخاب کارگزاران در حکومت دینی ... 30

1. باتقوا باشد؛ ... 30

2. امانت دار باشد؛ ... 30

3. عقلانیت و خردورزی داشته باشد؛ ... 30

4. کارآیی و توانمندی داشته باشد؛ ... 31

5. دارای تخصص و تعهد باشد؛ ... 31

ص: 5

6. پاکدامن باشد؛ کارگزار نظام دینی باید پاکدامن و خویشان دار و باحیا باشد ... 32
7. آگاه به مسائل سیاسی و مدیریتی باشد؛ (والعلم بالسیاسة) ... 32
8. با تجربه و کارآزموده باشد؛ (والصق بذوی التجربة) ... 32
9. اندیشمند و خردگرا باشد؛ (و العقول) ... 32
10. از خانواده های اصیل دیندار و پاکدامن باشد؛ (من اهل البيوتات الصالحة) ... 33
11. دنبال مطامع مادی و زراندوزی نباشد؛ (و اقل من المطامع اشرافا) ... 33
12. دارای حسن سابقه باشد؛ (و القدم في الاسلام المتقدمه) ... 34
13. مجموعه کارگزاران (وی) منسجم و هماهنگ باشند؛ ... 34
14. طمع در اموال بیت المال نداشته باشد؛ ... 34
15. علاقه مندی و دل بستگی به دنیا نداشته باشد؛ ... 35
16. در مقابل فاسدان و زیاده خواهان قاطع باشد؛ ... 36
17. دارای قدرت نظارت بر اعمال و رفتار زیردستان باشد؛ ... 36
18. قاطعیت در اجرای احکام الهی و قوانین مصوب داشته باشد؛ ... 37

19. در برخورد با جاسوسان و نفوذیهای دشمن قاطع باشد؛ ... 38

20. در تشخیص اولویتهای سیاسی و اجرایی بینش داشته باشد؛ ... 38

منابع ... 40

ص: 7

از برجسته ترین ویژگیهای جمهوری اسلامی ایران انتخاب مسئولین نظام توسط مردم می باشد. در 38 سالی که از برقراری این حکومت دینی میگذرد تقریباً به ازای هر سال یک انتخابات در ایران صورت گرفته است. انتخابات ریاست جمهوری مجلس شورای اسلامی مجلس خبرگان رهبری و اعضای شوراهای شهر و روستا نشان دهنده این حقیقت است که نظام حکومتی ایران از پایین ترین سطح تا عالی ترین آن مستقیم و یا غیر مستقیم توسط مردم انتخاب میشود. (1)

سزاوار این است که قدر این نعمت بزرگ را پاس داشت و پیوسته نقاط ضعف آن را برطرف و بر غنای آن بیافزاییم. در بین انتخابات ایران، انتخاب ریاست جمهوری از حساسیت و ویژگیهای بیشتری برخوردار است و به خصوص چون دشمن

ص: 9

1- این هدیه انقلاب اسلامی به ملت ایران است. این تجربه جدید و جوانی است؛ اما تجربه قابل تأمل و پیگیری و قابل تقلیدی است برای همه کسانی که دلشان برای فضیلتها و جامعه پاک و پاکیزه انسانی میتپد و از جرائم و رذایل اخلاقی و رواج زشتیهای خلیقات بشری رنج می برد. مقام معظم رهبری سخنرانی 1380/5/11

برای نفوذ و به انحراف کشاندن آن پیوسته در اندیشه خدعه و دخالت است آگاهی بخشی به مردم برای انتخاب اصلح ضرورتی دو چندان خواهد داشت تجربه های تلخی چون انتخاب بنی صدر ، وقایع سال 1378 ، فتنه سال 1388 و لزوم این توجه را برای همگان آشکار می سازد.

در این نوشتار سعی شده بجای اینکه بیان شود به چه کسی رأی دهیم با استفاده از دیدگاه های حضرت علی و آموزه های مطرح شده در کتاب شریف نهج البلاغه و دیگر

آثار بجا مانده از امیر مؤمنان پیاموزیم که وظیفه داریم به دارندگان چه ویژگیهایی رأی دهیم.

به بیان ساده تر از امام الممتقین و یعسوب الدین سؤال کنیم که ویژگیهای یک مسئول عالی رتبه در نظام حکومت دینی چیست؟ چون آنچه امیر بیان فرموده و ثبت شده است نه صرفاً جهت فصاحت و بلاغت بوده که تماماً درس زندگی است و اگر امروز ما، در نظام حکومت دینی از آنها استفاده نکنیم چه زمانی استفاده خواهیم کرد؟ (دقت کنید)

آنچه تقدیم میگردد در کمال اختصار و کلی است و بیشتر به کلیدواژه ها و عناوین اصلی اکتفا شده است. انتظار میرود که فرهیختگان ، گویندگان، روحانیون، دانشگاهیان و کلیه افرادی که گفتار و رفتارشان در سطح خانواده، اصناف و بخشهای مختلف کشور تأثیرگذار است با شرح و تفسیر آن و آوردن مصادیق و بیان گوشه هایی از تاریخ، چه صدر اسلام و

چه دوران طاغوت و چه در 38 سال برقراری جمهوری اسلامی ایران آگاهی کامل و نافع به آحاد مردم بدهند تا ان شاء الله مردم همیشه در صحنه انقلاب که بزرگترین سرمایه مملکت می باشند با درک صحیح و منطقی از شرایط جامعه به فرد و افرادی رأی دهند (1) که بتواند ایران اسلامی را به اهداف بلند و مقدسی که توسط امام راحل قدس سره (بنیانگذار جمهوری اسلامی) و مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی امام خامنه ای (دامت برکاته) بیان شده است برساند. (2)

ان شاء الله ...

دفتر نشر معارف نهج البلاغه - اصفهان

سید مهدی طباطبایی پور

ص: 11

1- دموکراسی حقیقی، مردم سالاری برخاسته از دین و ایمان است. مقام معظم رهبری، سخنرانی 1384/5/12

2- اگر ما بخواهیم سعادت این مردم را تأمین کنیم باید در اجرای احکام الهی کوشا باشیم. مقام معظم رهبری سخنرانی 1380/5/11

1. ضرورت حکومت

امام علی در ضرورت حکومت میفرماید:

«امام عادل خیر من مَطْرٍ وابل [و] سَعِ حَطُومِ اَكُولٍ خیر من وَاِلِ غَشُومِ ظَلُومِ، و وَاِلِ غَشُومِ ظَلُومِ خیر من فَتْنَةٍ تَدُومِ (1).»

«پیشوای دادگر از باران پیوسته و سودمند بهتر است و حیوان درنده آدمخوار از فرمانروای ستمکار بهتر و فرمانروای بیدادگر از ادامه هرج و مرج نیکوتر است.»

امام، در شرایطی که حاکمیت حاکم عادل میسر نباشد تن دادن به حاکمیت جور را بهتر از هرج و مرج و بلا تکلیفی می داند. بنابراین اولین استدلال بر ضرورت حکومت چنین شکل میگیرد که:

ضرورت تشکیل حکومت امری فطری است.

2. ضرورت حکومت دینی

دومین بحثی که طرح میشود این است که اگر وجود

ص: 13

حکومت ضرورت دارد؟ (با فرض ضرورت وجود حکومت)، دینی بودن آن چه لزومی دارد؟

علامه طباطبایی تشکیل دولت اسلامی را امری فطری میداند و با استناد به آیه شماره 30 سوره روم.

(فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ)

آیین اسلام را آیین فطرت و احکام آن را مطابق با فطرت بشری می‌شمارد و میگوید:

«احکام ضروری فطرت، در اسلام امضا شده و یکی از ضروریات و واضحات احکام فطری مساله ولایت است. فطری بودن نیاز به تشکیلات حکومت به حدی بود که پیامبر اسلام پس از هجرت به مدینه، دست به ایجاد دولت اسلامی زد. (1)»

بنابراین اسلام آیین فطرت است و به تمام نیازهای فطری پاسخ میدهد. در نتیجه، اسلام تشکیل حکومت را ضروری می‌داند و برای آن برنامه دارد.

امام علی دو شرط اساسی برای حاکمان برمی‌شمارند که ضرورت حکومت دینی را اثبات میکند و میفرماید:

«أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ أَحَقَّ النَّاسِ بِهَذَا الْأَمْرِ، أَقْوَاهُمْ عَلَيْهِ»

ص: 14

1- بررسیهای اسلامی ص 173، به نقل از آسیب شناسی حکومت دینی.

«ای مردم شایسته ترین فرد برای رهبری و زعامت کسی است که توانایی لازم در او فراهم باشد و از دیدگاههای شرع در امر رهبری آگاهی کامل داشته باشد.»

شرط اول: دارا بودن تواناییهای لازم در ابعاد مختلف سیاست مداری یک شرط عقلی است؛

شرط دوم؛ دارا بودن توانایی فقهاتی و بینش گسترده دینی یک شرط کاملاً طبیعی است که بایستی رهبران سیاسی - اسلامی دارا باشند زیرا میخواهند بر جامعه ای حکومت

کنند که نظام اسلامی بر آن حاکم است.

امام خمینی رحمه الله بر ضرورت حکومت اسلامی چنین استدلال میکنند:

1. سنت و رویه پیامبر اکرم % با دلیل بر لزوم تشکیل حکومت است چرا که ؛

اولاً: خود پیامبر % تشکیل حکومت دادند و به اجرای قوانین و برقراری نظامات اسلامی پرداختند؛

ثانیاً: به فرمان خدا برای پس از خود حاکم تعیین نموده اند و هنگامی که خداوند متعال برای اداره جامعه پس از پیامبر، حاکم تعیین میکند، این به معنای لزوم استمرار حکومت پس از پیامبر میباشد .

بدیهی است که ضرورت اجرای احکام که لازمه تشکیل

ص: 15

حکومت در عصر پیامبر اکرم % می باشد، منحصر و محدود به زمان خاصی نیست بلکه این احکام برای همیشه باقی و لازم الاجراست.

2. ماهیت و کیفیت قوانین اسلام میرساند که این قوانین برای تکوین یک دولت و اداره سیاسی اقتصادی و فرهنگی جامعه بنا شده است زیرا:

اولاً: متنوع و فراگیر است به طوری که یک نظم کلی اجتماعی را میسازد.

ثانیاً: عمل به این قوانین و اجرای آن مستلزم تشکیل حکومت است.

امام خمینی همچنین نمونه هایی از احکام اسلام را ذکر میکنند که در مقام اجرا نیاز به تشکیل حکومت دینی دارد. (1)

به این آیات از قرآن کریم توجه کنید

(وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا.) (2)

(هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ) (3).

در آیه اول اسلام به عنوان دینی جهان شمول و برای همه عصرها و نسل ها مطرح شده و در آیه دوم لازمه تحقق چنین هدفی تشکیل حکومت بیان گردیده است.

ص: 16

1- امام خمینی، ولایت فقیه، ص 18

2- سبأ: 28

3- صف: 9

از نظر امام علی منشأ اصلی حکومت یک سلسله ارزشهای معنوی است به علاوه پذیرش و قبول مردم که منجز کننده حق خلافت است. بنابراین، مشروعیت و مقبولیت حکومت دینی از دو امر نشأت میگیرد.

* مشروعیت الهی؛

* پذیرش مردمی. (1)

پیامبر اسلام که خود رهبری امت اسلامی را بر عهده داشت علاوه بر پیشوایی دینی، رهبر سیاسی نیز به شمار می آمد و این سمت را برخاسته از مقام نبوت خویش میدانست و به حکم آیه شریفه:

(التَّيَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ) (2).

پیامبر نسبت به مؤمنان از خودشان سزاوارتر است.

فرمان حکومت از جانب خدا دریافت کرده بود و این اولویت همان ولایت عامه و زعامت سیاسی است که از مقام نبوت او نشأت گرفته است.

ص: 17

1- انتخابات در کشور ما یک حرکت نمایشی نیست. پایه نظام ما همین انتخابات است ... مردم سالاری دینی با شرکت مردم، حضور مردم، اراده ی مردم، ارتباط فکری و عقلانی و عاطفی مردم با تحولات کشور صورت میگیرد. مقام معظم رهبری، سخنرانی 1388/1/1،

مشهد مقدس

2- احزاب: 6

در روز غدیر خم که پیامبر ۰% امیر مؤمنان را به مقام خلافت و ولایت بر امت منصوب نمود برای این که خواستگاه دینی این حق را ارایه دهد به مقام ولایت خود که منشأ دینی دارد که اشاره کرده و فرمود:

«أَلَسْتُ أَوْلَىٰ مِنْكُمْ بِأَنْفُسِكُمْ؟» (1)

«آیا من از خودتان به خودتان اولی نیستم؟»

که اشاره به آیه فوق دارد.

یعنی: آیا من به حکم خداوند ولی شما نیستم؟ گفتند: بلی، یا رسول الله .

پس از گرفتن اعتراف و پاسخ مثبت فرمود :

«فَمَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ، فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ»؛

«هر کس من مولای او هستم، علی مولای او است.»

یعنی منشأ ولایت من و علی یکی است و مقام زعامت سیاسی هر دوی ما از مقام حاکمیت دین نشأت گرفته است. آیه شریفه ناظر به خواستگاه الهی و اقرار و پذیرش مردم، نمایان گر خاستگاه مردمی حکومت پیامبر گرامی اسلام میباشد.

این بخش را با یک کلام از حضرت علی که در آستانه پذیرش حکومت فرمودند به پایان میبریم:

«لَوْلَا حُضُورُ الْحَاضِرِ وَقِيَامُ الْحُجَّةِ بُوُجُودِ النَّاصِرِ

ص: 18

وَمَا أَخَذَ اللَّهُ عَلَى الْعُلَمَاءِ أَنْ لَا يُقَارُوا عَلَى كِظَّةِ ظَالِمٍ وَلَا سَعْبٍ مَظْلُومٍ لِأَلْفَيْتُ حَبْلَهَا عَلَى غَارِبَهَا وَلَسَقَيْتُ آخِرَهَا بِكَأْسٍ أَوْلَهَا»⁽¹⁾؛

«اگر این بیعت کنندگان نبودند و به واسطه وجود یاران حجت بر من تمام نمیبود و خدا علما را نفرموده بود تا ستمکار شکمباره را برتابند و به یاری گرسنگان بشتابند، رشته این کار را از دست میگذاشتم و پایش را چون آغازش می انگاشتم.»

حضرت منشأ الهی حکومت را پیمانی میداند که خداوند از آگاهان و فرهیختگان گرفته است که برای برپایی حق و عدالت به پا خیزند و در مقابل بیدادگری ستم پیشگان آرام نگیرند و در مورد خواستگاه مردمی، پذیرش مردم را شرط فعلیت و پایداری حکومت میداند و این دو امر را علت پذیرش خلافت برمی شمارند.

4. حکومت هدف نیست

از نظر اسلام حکومت فی نفسه هیچگونه شأن و منزلتی ندارد بلکه وسیله ای است برای اجرای احکام و برقراری نظام عادلانه اسلامی.⁽²⁾ حکومتی که منجر به عدالت گستری و

ص: 19

1- نهج البلاغه، خطبه 3

2- در منطق اسلامی، قدرت و عزت و آبرو و خوشنامی و امکانات فقط و فقط برای خدمت به مردم و حرکت دادن خود و جامعه و کشور در راه نظام مقدس اسلامی و رسیدن به آرمانهای بلندی است که انسانها نیازمند آنهاست. سخنرانی مقام معظم رهبری، رشت، 1380/2/11

اقامة عدل و داد نگردد، از منظر امام علی از لنگه کفشی وصله دار بی اهمیت تر است.

عبدالله بن عباس میگوید: در ذیقار نزد علی رفتم و او نعلین خود را پینه میزد. پرسید بهای این نعلین چند است؟ گفتم: بهایی ندارد. فرمود :

«وَاللَّهِ لَهِيَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ إِمْرَتِكُمْ إِلَّا أَنْ أُقِيمَ حَقًّا أَوْ أُدْفَعَ بَاطِلًا» (1)؛

«به خدا این (نعلین وصله دار) را از حکومت بر شما دوست تر دارم مگر آنکه حقی را برپا سازم یا باطلی را براندازم.»

5. تعریف حکومت دینی

حکومت دینی عبارت است از حکومتی که قوانین جاریه آن از تعالیم و ارزشهای دینی نشأت گرفته باشد و بر همان مبنا شالوده حکومت را شکل دهند. حکومت دینی، حکومتی است که قانونگذاران در آن ارزشهای دینی را مدنظر قرار داده باشند. و مجریان آن، کسانی باشند که صلاحیت دینی آنان از مقبولیت عامه برخوردار باشد. (2)

لذا مشروعیت حکومت دینی همراه با مقبولیت عامه

ص: 20

1- نهج البلاغه، خطبه 33

2- مسأله انتخابات، مسأله سپردن سرنوشت بخش عمده امکانات کشور به یک نفر و یک مجموعه است. مقام معظم رهبری سخنرانی

اردیبهشت 1380

خواهد بود. (دقت فرمایید)

به این نکته بسیار اساسی باید توجه کرد که مجریان حکومت دینی یا مستقیماً از طرف خدا منصوب‌اند یا به اذن خاص یا عام امام معصوم منصوب شده‌اند و کسب مشروعیت نموده‌اند. پس حکومت رسول الله و امام معصوم و نیز دریافت حکم حکومتی افرادی چون مالک اشتر، محمدبن ابوبکر، عثمان بن حنیف و ... در عصر حضور امام و حکومت ولی فقیه در عصر غیبت اینگونه است.

6. اهداف حکومت دینی

با برداشت از فرمایشات امیر المؤمنین علی میتوان اهداف حکومت دینی را در 10 بند بیان کرد.

1. احیای دین و حاکم ساختن شعائر و احکام و قوانین الهی در جامعه؛ (1)

«إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بَعَثَ مُحَمَّدًا لِيُخْرِجَ عِبَادَهُ مِنْ عِبَادَةِ الْإِلَهِاتِ... وَ مِنْ وَلايَةِ عِبَادَةِ الْإِلَهِاتِ»؛

«خداوند، تبارک و تعالی، محمد % را برانگیخت تا بندگان را از بندگی بت‌ها، به سوی بندگی خود بیرون برد ... و آنان را از ولایت بت‌ها، به سوی بندگی خود

ص: 21

1- اختیار نظام اسلامی در این است که این چارچوب احکام مقدس الهی و قوانین قرآنی و نور هدایت الهی است که دل آنها را هدایت میکند. مقام معظم رهبری، رشت، 1380/5/11

2. مبارزه با فساد و اصلاح جامعه؛

«و نُظهِرُ الإِصْلَاحَ فِي بِلَادِكَ» (2).

3. عدالت گستری و مبارزه با تبعیض؛

«في عهدہ الی مالک اشتر ولیکن احبّ الأمور الیک اوسطها فی الحق، واعمّها فی العدل، و اجمعها لرضی الرعیّہ ... انّ افضل قرّة عین الولاية استقامة العدل فی البلاد، و ظهور مودة الرعیّة»

«امام علی در عهدنامه اش به مالک اشتر: باید دوست داشتنی ترین کارها برایت میانۀ آنها در حق باشد، و فراگیرترین آنها در عدالت، و جامع ترین آنها در خشنودی شهروندان. به درستی که برترین چشم روشنی زمامداران، به پاداشتن عدالت در شهرهاست و آشکار شدن دوستی میان شهروندان» (3).

4. مبارزه با فقر و محرومیت و تأمین زندگی مردم؛

«ما اصبح بالکوفه احد الا ناعما؛ انّ ادناهم منزلة لیاکل من البرّ و یجلس فی الظلّ و یشرب من ماء الفرات»؛

ص: 22

1- ری شهری، سیاست نامه، ص 64

2- آسیب شناسی، ص 27

3- ری شهری، سیاست نامه، ص 452، حدیث 294

«در کوفه کسی نبود، جز آن که برخوردار و بهره مند [از زندگی] بود. پایین ترین مردمان کوفه از نظر جایگاه [اقتصادی، چنان بود] که نان گندم میخورد و در سایه مینشست و از آب فرات مینوشید» (1).

5. اقامه حدود الهی و جلوگیری از تعطیلی آن؛

«إِلَى تَقَامِ الْمُعْطَلَةِ مِنْ حُدُودِكَ، وَإِنَّمَا أَرَدْتُ الْقِيَامَ بِحُدُودِكَ»؛ (2)

6. ارتقای فرهنگ و دانش و مبارزه با جهل؛

«إِنَّ النَّاسَ إِلَى صَالِحِ الْأَدَبِ أَحْوَجَ مِنْهُمْ إِلَى الْفِضَةِ وَالذَّهَبِ»؛ (3)

«تولید و تنظیم امور اقتصادی و منابع مالی برای توسعه.»

7. تولید و تنظیم امور اقتصادی؛

«جِبَايَةَ خَرَاجِهَا»؛ (4)

8. برقراری امنیت و جلوگیری از نفوذ دشمن؛

«شُرَّ الْبِلَادِ بَلَدٌ لَا أَمْنَ فِيهِ، وَلَا خَصْبٌ»؛

«بدترین شهرها، شهری است که در آن، امنیت و آبادانی

ص: 23

1- ری شهری، سیاست نامه، ص 412، ح 249

2- آسیب شناسی، ص 27

3- غرر الحکم، ج 1، ص 78، ح 400، ترجمه رسولی محلاتی

4- جبایه خراجها نامه 53 نهج البلاغه

نیست. (1) لاتستصغرن عدوًّا و ان ضعف؛ هیچ دشمنی را کوچک مشمار. گرچه ناتوان باشد.» (2)

9. ساماندهی و اصلاح امور مردم (جلوگیری از هرج و مرج)؛

«و استصلاح أهلها فالنصحهم»؛ (3)

10. آباد نمودن کشور و جلوگیری از عقب ماندگی؛

«عمارة بلادها»؛

«عمران و آبادانی شهرها و روستاها»؛ (4)

«لا یكون العمران حیثُ یجور السلطان»؛

«آبادانی آن جا که حکمران، ستم ورزد.» (5)

3. آسیبهایی که حکومت دینی را تهدید میکند

اشاره

حکومتها همچون موجودات زنده متولد میشوند، زندگی و حیات دارند و نظیر یک موجود زنده برای ادامه حیات نیاز به تغذیه و درمان دارند. پس بایستی بیماریهای آنان را شناخت و به موقع به مداوای آنها پرداخت تا به روند تکاملی خود ادامه دهند.

اما آسیبهایی چیست؟

اشاره

بزرگترین تهدید برای حکومت دینی ناکارآمدی کارگزاران

ص: 24

1- ری شهری، سیاست نامه، ص 530، ح 401

2- ری شهری، سیاست، نامه، ص 542، ح 431

3- نهج البلاغه نامه 53

4- نهج البلاغه نامه 53

5- ری شهری، سیاست نامه، ص 664

1. ناکارآمدی سیاسی

سیاست در نگاه امام علی اداره صحیح جامعه براساس معیارهای الهی و حرکت حق مدارانه است. در چنین نگرشی پیمان شکنی و نیرنگ بازی جایگاهی ندارد. امام دغل بازی و سیاسی کاری را مورد نکوهش قرار می دهند و می فرمایند:

(وَاللّٰهُ مَا مُعَاوِيَةَ بِأَذَى مِّنِّي، وَلَكِنَّهُ يَغْدِرُ وَيَفْجُرُ، وَلَوْلَا كَرَاهِيَةُ الْغَدْرِ لَكُنْتُ مِنْ أَذَى النَّاسِ؛ وَلَكِنْ كُلُّ غَدْرَةٍ فَجْرَةٌ، وَكُلُّ فَجْرَةٍ كُفْرَةٌ) (1)؛

(به خدا سوگند معاویه از من سیاست مدارتر نیست اما او نیرنگ می زند و مرتکب انواع گناه می شود. اگر نیرنگ ناپسند و ناشایسته نبود من سیاست مدارترین مردم بودم ولی هر نیرنگی گناه است و هرگناهی یک نوع کفر است.)

بنابراین در سیره علوی سیاست ابزاری است در خدمت دین و تعالی بشریت. اهمیت سیاست و حکومت از منظر علی نه صرفاً به سبب جایگاه برجسته آن در مدیریت امور اقتصادی، اجتماعی و تأمین امنیت، آبادانی و رفاه جامعه است، بلکه مهمتر از این به دلیل نقش اساسی سیاست در شکل گیری رفتار و اخلاق جامعه و سرشت و سرنوشت معنوی مردم میباشد.

ص: 25

امام میفرمایند:

(النَّاسُ بِأَمْرَائِهِمْ أَشْبَهُ مِنْهُمْ بِأَبَائِهِمْ)؛ (1)

«مردم به امرای خود شبیه ترند تا به پدران خود.»

یعنی، کارگزاران و مدیران الگوی رفتاری جامعه را شکل می دهند. و نیز می فرمایند:

(إِذَا تَغَيَّرَت نِيَّةُ السُّلْطَانِ تَغَيَّرَ الزَّمَانُ)؛ (2)

«هنگامی که انگیزه فرمانروا دگرگون شود، اوضاع زمان نیز دگرگون شود.»

به این تشبیه بسیار زیبای امیرالمؤمنین توجه کنید:

(الْمُلْكُ كَالْتَّهْرِ الْعَظِيمِ ، تَسْتَمِدُّ مِنْهُ الْجَدَاوِلُ ، فَإِنْ كَانَ عَذْبًا عُدْبَتْ ، وَإِنْ كَانَ مِلْحًا مَلَحَتْ) . (3)

«زاممداری همچون رودخانه پهناوری است که رودهایی کوچک از آن جاری میشود، پس اگر آب آن رودخانه پهناور گوارا باشد، آب درون رودهای کوچک گوارا خواهد بود و اگر شور باشد آب درون آنها نیز شور خواهد بود.»

2. آسیبهای مدیریت منابع انسانی

آسیبهای مدیریتی شامل این موارد میشود:

ص: 26

1- تحف العقول، ص 208

2- نهج البلاغه، نامه 31

3- شرح نهج البلاغه ابن ابی احدید، ج 20، ص 279

الف. ضعف مدیریت؛ به کار گماردن افرادی که در زمینه مسئولیتشان تخصص کافی و یا توانایی لازم برای انجام کار را ندارند.

ب. حاکمیت روابط بر ضوابط: و این از اموری است که بیشترین ضربه را به جامعه و ثروتهای مادی و معنوی آن میزند. به خصوص در جوامعی که حزب گرایی و باندبازی رواج دارد.

امام میفرمایند، به ضعف گراییدن حکومتها 4 عامل دارد:

(يُسْتَدَلُّ عَلَىٰ إِدْبَارِ الدُّوَلِ بِأَرْبَعٍ: تَضْيِيعِ الْأَصُولِ وَ التَّمَسُّكِ بِالْفُرُوعِ وَ تَقْدِيمِ الْأَرَاذِلِ وَ تَأْخِيرِ الْأَفْاضِلِ)؛ (1)

1. ضایع کردن اصول و مبانی؛

2. چنگ زدن به فروع؛

3. به کار گماردن نالایقان

4. کنار گذاردن نخبگان؛

ج. تبعیض در تقسیم منابع ملی کشور بین آحاد ملت

(بی عدالتی)؛ امام علی قهرمان مبارزه با بی عدالتی و تبعیض می باشند به طوری که در هیچ امری از امور حکومت و جامعه به اندازه عدالت تأکید نکرده اند. به چند فراز توجه کنید:

ص: 27

(مَنْ ضَاقَ عَلَيْهِ الْعَدْلُ فَاَلْجَأُ عَلَيْهِ أُضْبِقُ) (1)

«کسی که فضای عدالت برای او تنگ باشد فضای بی عدالتی برایش تنگ تر است.»

یعنی اگر عده ای برای آسایش و آرامش و سعادت خود به بی عدالتی و تبعیض روی می آورند در نهایت همین بی عدالتی به زیان آنها خواهد شد و زندگی را برای آنها تنگ و تاریک و تلخ خواهد کرد. در بیان دیگری می فرمایند:

(قَدْ أَلْزَمَ نَفْسَهُ الْعَدْلَ فَكَانَ أَوَّلَ عَدْلِهِ نَفْيُ الْهَوَىٰ عَنْ نَفْسِهِ، يَصِفُ الْحَقَّ وَيَعْمَلُ بِهِ)؛ (2)

«محبوب ترین بندگان نزد خداوند کسی است که خود را ملزم به عدالت نموده و نخستین مرحله عدالتش این است که خواستههای دل را بیرون رانده، حق میگوید و به حق عمل میکند.»

اساس عدالت حق محوری است، آن کس که تمایلات نفسانی در دلش آشیان ساخته از حق گویی و حق مداری عاجز و درمانده است. در حکومت دینی که رسالتش اقامه قسط و داد میباشد مسئولانش باید به فضیلت تقوا و پرهیزکاری مزین باشند تا بتوانند مجری عدالت باشند.

ص: 28

1- نهج البلاغه، خطبه 15

2- نهج البلاغه، خطبه 87

(فَإِنَّ الْوَالِيَّ إِذَا اخْتَلَفَ هَوَاهُ مَنَعَهُ ذَلِكَ كَثِيرًا مِنَ الْعَدْلِ، فَلْيَكُنْ أَمْرُ النَّاسِ عِنْدَكَ فِي الْحَقِّ سَوَاءً، فَإِنَّهُ لَيْسَ فِي الْجَوْرِ عَوْضٌ مِنَ الْعَدْلِ) (1)؛

«اگر خواست حاکم نسبت به مردم یکنواخت نباشد این روش او را در بسیاری موارد از اجرای عدالت در بین مردم باز میدارد بنابراین باید امر مردم در برابر حق نزد تو یکسان باشد، زیرا هیچ وقت از ستمکاری نتیجه عدالت بر نمی آید»

موضوع عدالت در گفتار و پندار و کردار حضرت علی آنقدر فراوان است که خود مستلزم نوشتن دهها بلکه صدها کتاب خواهد بود. علاقه مندان به کتابهای مرتبط مراجعه کنند.

د. عدم صداقت؛ نداشتن صداقت در ارائه اطلاعات و منحرف نمودن اذهان ملت که خود نوعی سیاست بازی است و آثار مخرب فراوانی دارد که بزرگترین و زیان بارترین آن از بین رفتن اعتماد افراد جامعه به حاکمیت و مسئولین آن می باشد. امام علی در فرازی می فرماید:

«من آنچه لازم است را با کمال صداقت برای شما بازگو میکنم (جز اسراری را که باید محرمانه بماند).»

ص: 29

4. معیار انتخاب کارگزاران در حکومت دینی

1. با تقوا باشد؛

تقوا نیرویی است درونی که انسان را از ارتکاب گناه و لغزش باز میدارد و بر هوای نفس مسلط میکند.

امام میفرمایند:

(خیر الامراء من كان علی نفسه امیرا)؛ (1)

«بهترین فرمانروایان کسی است که بر نفس خویش فرمانروا باشد.»

2. امانت دار باشد؛

اگر در مسئولین نظام امانت داری نباشد جامعه به هرج و مرج کشیده میشود امام میفرمایند:

«امانت داری و وفا درستی و صداقت کردار است و دروغ و افترا خیانت گفتار.»

3. عقلانیت و خردورزی داشته باشد؛

تعقل فکری و فرزاندگی عملی مهمترین فضیلت کارگزاران نظام اسلامی است و بدترین صفت برای کارگزاران یک نظام دینی تحجر فکری و نابخردی عملی آنان است که باعث فرو ریختن آن نظام میگردد؛ زیرا یک کارگزار جاهل یا طرح باطل و برنامه غلط تدوین میکند یا در اجرای طرح و برنامه صحیح به افراط و تفریط میگرداند و کار را از مسیر اصلی خود

ص: 30

منحرف می سازد. امام در مورد خردورزی حاکمان میفرماید:

(يَحْتَاجُ الْإِمَامُ إِلَى قَلْبٍ عَقُولٍ، وَ لِسَانٍ قَوُولٍ وَ جَنَانٍ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ صَوُولٍ)؛ (1)

«مسئول حکومتی نیاز دارد به قلبی که بسیار دریابد و زبانی سخنور و دلی که برای برپاداشتن حق، حمله ور و دلیر باشد.»

4. کارآیی و توانمندی داشته باشد؛

امام میفرماید:

(آفة الاعمال عجز العمال)؛ (2)

«آفت، کارها ناتوانی کارگزاران است (پس باید کار را به دست کارگزاران و کارمندان توانمند سپرد)».

5. دارای تخصص و تعهد باشد؛

امام میفرماید:

«همانا کسی که بدون آگاهی به عمل می پردازد همچون کسی است که از بیراهه می رود و چنین شخصی هرچه جلوتر می رود از سر منزل مقصود خویش بیشتر فاصله می گیرد اما کسی که از روی آگاهی عمل میکند همچون راهپیمایی است که در جاده واضح قدم بر میدارد و نیز

ص: 31

1- غرر الحکم، ج 1، ص 121، ح 752

2- غرر الحکم، ج 2، ص 82، ح 6061

شخص باید خوب بنگرد که ره میسپرد و به پیش می‌رود و یا به عقب بر می‌گردد.»

6. پاکدامن باشد؛

کارگزار نظام دینی باید پاکدامن و خویشتن دار و باحیا باشد.

(اهل الورع والعفة والحياء) (1)

«کارگزار بایستی اهل تقوا و عفت نفس و حیا باشد.»

7. آگاه به مسائل سیاسی و مدیریتی باشد؛ (والعلم بالسیاسة)

(آفة الزعماء ضعف السیاسة) (2)

«آفت رهبران و زمامداران ضعف سیاست آنهاست.»

8. با تجربه و کارآزموده باشد؛ (والصق بذوی التجربة)

(الحازم من حنکته التجارب و هذبته النوائب) (3)

«دوران‌دیش کسی است که تجربه‌ها او را کارکشته کرده و سختیهای روزگار او را پاک نموده است.»

9. اندیشمند و خردگرا باشد؛ (و العقول)

(ألا وإن اللیب من استقبال وجوه الإرا بفکر صائب، ونظر فی العواقب) (4)

ص: 32

1- نهج البلاغه

2- غرر الحکم، ج 1، ص 547، ح 4262

3- غرر الحکم، ج 1، ص 180، ح 1112

4- غرر الحکم، ج 2، ص 145، ح 6670

«آگاه باشید که به راستی خردمند فرزانه کسی است که به رای های مختلف رو آورد و با فکری درست و نگرشی در عواقب و سرانجام کارها بیاندیشد و عمل کند.»

10. از خانواده‌های اصیل دیندار و پاکدامن باشد؛ (من اهل البيوتات الصالحة)

(عليكم في طلب الحوائج بشرف النفوس ذوى الأصول الطيبة، فانها عندهم اقضى وهي لديكم أزكى). (1)

«بر شما باد که برای خواستن حاجت، نزد مردمان شریف النفس که دارای ریشه و اصلی پاک هستند بروید که حاجت نزد آنها زودتر برآورده گردد. آنها نزد شما پاکیزه تر از دیگران هستند.»

(افضل الملوک اعفهم نفسا): (2)

«برترین امرا کسی است که عفت نفس او از دیگران بیشتر باشد.»

11. دنبال مطامع مادی و زر اندوزی نباشد؛ (و اقل من المطامع اشرافا)

(الطمع يذل الامير): (3)

«طمع امیر و فرمانروا را خوار کرداند.»

ص: 33

1- غرر الحکم، ج 1، ص 84، ح 462

2- غرر الحکم، ج 2، ص 128، ح 6488

3- غرر الحکم، ج 2، ص 25، ح 5511

(بلاطماع تذلّ رقاب الرجال): (1)

«به وسیله طمع هاست که گردن مردان خم و خوار میگردد.»

12. دارای حسن سابقه باشد؛ (و القدم في الاسلام المتقدمه)

(إذا مَلَكَ الأَرَاذِلُ هَلَكَ الأَفْضَالُ): (2)

«هنگامی که اراذل و افراد فرومایه امیر گردند بزرگان نابود می شوند.»

13. مجموعه کارگزاران (وی) منسجم و هماهنگ باشند؛

(و استخلف على عمَلِك أهل الثقة و النصيحة من أصحابك): (3)

«برای سپردن کارهای افراد مورد اعتماد و خیرخواه از میان یارانست جستجو کن.»

14. طمع در اموال بیت المال نداشته باشد؛

امام علی خطاب به یکی از کارگزاران حکومت خود که از وی گزارش بدی به حضرت رسیده چنین می نویسد:

«دربارۀ تو به من جریانی گزارش شده است که اگر انجام داده باشی پروردگارت را به خشم آورده ای امامت را

ص: 34

1- غرر الحکم، ج 2، ص 27، ح 5529

2- غرر الحکم، ج 1، ص 531، ح 4130

3- نهج البلاغه، ص 859؛ به نقل از آسیب شناسی، ص 44

عصیان کرده ای و امانت فرمانداری خود را به رسوایی کشیده ای به من خبر رسیده که تو زمینهای آبادی را ویران کرده ای و آنچه توانسته‌ای تصاحب نموده ای و از بیت المال که زیر دستت بوده است، به خیانت خورده ای، فوراً حساب خویش را برایم بفرست و بدان که حساب خداوند از حساب مردم سخت تراست. والسلام.» (1)

15. علاقه مندی و دل بستگی به دنیا نداشته باشد؛

امام علی در نامه 45 نهج البلاغه به کارگزار خود عثمان بن حنیف انصاری اینگونه مینویسند:

«پس از یاد خدا و درود، ای پسر حنیف! به من گزارش دادند که مردی از سرمایه داران بصره تو را به مهمانی خویش فراخوانده و تو به سرعت به سوی او شتافتی خوردنیهای رنگارنگ برای تو آوردند و کاسه های پر از غذا پی در پی جلوی تو نهادند. گمان نمیکردم مهمانی مردمی را بپذیری که نیازمندانشان با ستم محروم شده و ثروتمندانشان بر سر سفره دعوت شده اند. اندیشه کن در کجایی و بر سر کدام سفره میخوری؟ پس آن غذایی که حلال و حرام بودنش را نمیدانی واگذار و آنچه را به پاکیزگی و حلال بودنش یقین داری مصرف کن.» (2)

ص: 35

1- نهج البلاغه، نامه 40

2- این نامه حاوی مطالب بسیار ارزنده ای است که خواننده عزیز را به مطالعه آن توصیه میکنم

16. در مقابل فاسدان و زیاده خواهان قاطع باشد؛

امام علی در مورد صرف بیت المال توسط کارگزاران به نفع خویش آن چنان حساسیت به خرج میدهند که در همان روزهای نخستین پذیرش حکومت طی خطبه ای این چنین می فرمایند:

«به خدا سوگند! آنچه از عطایای عثمان و آنچه بیهوده از بیت المال مسلمانان به این و آن بخشیده اگر بیابم به صاحبانش باز میگردانم گرچه زنانی را به آن کابین بسته یا کنیزانی را با آن خریده باشند، زیرا عدالت گشایش میآورد و آن کس که عدالت بر اوگران آید تحمل ظلم و ستم بر اوگران تر خواهد بود.» (1)

17. دارای قدرت نظارت بر اعمال و رفتار زیردستان باشد؛

امام علی در عهدنامه خود به مالک اشتر در مورد نظارت صحیح بر کارگزاران و زیردستان میفرماید:

«با فرستادن مأموران مخفی راستگو و باوفا، کارهای آنان را زیر نظر بگیر زیرا بازرسی مداوم پنهانی، سبب میشود که آنها به امانتداری و مدارا کردن به زیردستان ترغیب شوند. اعوان و انصار خویش را سخت (به صورت ویژه) زیر نظر داشته باش.» (2)

ص: 36

1- نهج البلاغه، خطبه 15

2- نهج البلاغه، نامه 53

18. قاطعیت در اجرای احکام الهی و قوانین مصوب داشته باشد؛

امام علی کارگزاران را مقیدترین افراد به اجرای قانون و قانون مندترین افراد جامعه می داند. از دیدگاه علی رعایت حدود و احکام الهی برای مسئولین از حساسیت بیشتری نسبت به مردم برخوردار است. در زمان خلافت عثمان، ولید بن عقبه شرابخواری کرد و با شهادت عده ای جرمش ثابت شد که باید بر او حد جاری شود ولی عثمان به دلیل خویشاوندی حد را جاری نکرد امام علی شلاق را گرفتند و بر او حد الهی را جاری نمودند. فرد مجرم خویشاوندی خود را با علی متذکر شد.

حضرت فرمودند:

«ساکت باش! همانا سبب هلاکت قوم بنی اسرائیل آن بود که حدود الهی را تعطیل کردند.»

جالب اینکه در تاریخ آمده است که عثمان به حضرت علی عرض: کرد تو حق چنین اقدامی را نداشتی! حضرت علی در پاسخ عثمان فرمودند:

«حق دارم و سخت تر از این هم سزاوار کسی است که فسق ورزد و از چنگال عدالت و اجرای قانون بگریزد.» (1)

ص: 37

1- مسعودی، مروج الذهب و معادن الجواهر، ج 20، ص 336؛ به نقل از آسیب شناسی دینی از دیدگاه امام علی ع ص 89

19. در برخورد با جاسوسان و نفوذیهای دشمن قاطع باشد؛

امام علی با افرادی که به نوعی با دشمن همکاری می کردند شدیداً برخورد نموده و در موردی دست فردی را که برای دشمن جاسوسی میکرد قطع کردند.

یکی از سپاهیان امام به نام حنظله ابن ربیع در جنگ صفین حضور داشت و در حین نبرد به تضعیف روحیه سپاه امام می پرداخت و حتی حضرت را از جنگ با معاویه برحذر می داشت. دو تن از یاران امام به ایشان اطلاع دادند که به ما خبر رسیده که حنظله با معاویه مخفیانه مکاتبه دارد. حضرت، حنظله را خواستند و از او پرسیدند با ما هستی و یا برضد ما هستی؟ پاسخ داد: نه با شما و نه برضد شما. امام وی را به منطقه ای دوردست تبعید نمودند ولی او از اجرای حکم سر باز زد و شبانه به معاویه پیوست. امام دستور دادند در کوفه خانه اش را خراب کردند. (1)

20. در تشخیص اولویتهای سیاسی و اجرایی بینش داشته باشد؛

امام میفرمایند:

«به راستی که رأی و اندیشه تو گنجایش همه چیز را ندارد، در این صورت آن را به کار مهم اختصاص ده.»

امام در فراز دیگری میفرمایند:

«باید دوست داشتنی ترین کارها نزد تو اموری باشند که

ص: 38

1- ابن مزاحم منقری و قصه صفین تحقیق عبدالسلام محمد هارون، ص 95؛ به نقل از آسیب شناسی، ص 92

در حق. میانه ترین و در عدل. فراگیرترین و در جلب رضایت توده مردم گسترده ترین باشد. چرا که خشم توده مردم خشنودی خواص را بی اثر می سازد، اما ناخشنودی خواص با رضایت عموم جبران پذیر است.»

این گوشه هایی از سفارشات و توصیه های امام علی در مورد انتخاب اصلح مسئولین نظام حکومت دینی بود که با برداشت از نهج البلاغه تقدیم گردید.

امیدوارم فرهیختگان جامعه بر غنای آن بیافزایند و به آحاد ملت بزرگوار ایران برای انتخاب هرچه بهتر مسئولین نظام آگاهی بخشند. ضمناً توصیه اکید دارم که به موضوع عدالت محوری، مبارزه با تبعیض و قاطعیت در برخورد با مفسد و زیاده خواهی مسئولین نظام دینی که در اکثر خطبه ها و حکمت های نهج البلاغه موج میزند بپردازند و به خصوص با مطالعه خطبه های شماره 224 ، 24 ، 15 و نامه های شماره 46، 41، 20، 25، 5، 3 و به ویژه 53 (عهدنامه مالک اشتر) به این موضوعات بیشتر توجه کنند و برای مردم تبیین نمایند.

از موضوع ساده زیستی مسئولین حکومت دینی هم نباید به سادگی عبور کرد، که بسیار مورد تأکید امام المتقین امیرالمؤمنین است و میتوان با قاطعیت گفت، یکی از آفات بزرگ مدیریتی است که امروز متأسفانه دامنگیر مسئولین نظام شده است مسئله ای که بارها و بارها در نصایح دلسوزانه امام خمینی قدس سره و مقام معظم رهبری مدظله به آن اشاره شده است.

1. قرآن کریم.
2. نهج البلاغه.
3. ولایت فقیه، امام خمینی قدس سره.
4. تفسیر المیزان، علام طباطبایی رحمة الله.
5. پیشقدم غلامرضا، آسیب شناسی حکومت دینی از دیدگاه امام علی، نشر بوستان کتاب، 1390.
6. غرر الحکم و دررالکلم آمدی، ترجمه سید هاشم رسولی محلاتی، نشر دفتر فرهنگ اسلامی، 1386.
7. سیاست نامه، محمدی ری شهری، ترجمه مهریزی، نشر دارالحدیث، 1379.
8. رئیس جمهور، داود مهدوی زادگان، ناشر کانون اندیشه جوان، 1388.

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه موفق به تولید نرم افزارهای تلفن همراه، کتاب خانه های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارک امام علیه السلام پشتیبانی می شود.

برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک میگوئیم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

